

شنبه 17 مهر 1395 - 6 محرم 1437 - 18 اکتبر 2016

حکیم محمدرضا قمشهای اصفهانی متخلص به صهبا در حدود سال 1202 ش (1241 ق) در قمشه اصفهان به دنیا آمد و مقدمات علوم را در همانجا فراگرفت.

حلت عارف و فلسفه شمس حکیم "محمد رضا صهبا، قمشه ا"، (1267 ش)

حکیم محمدرضا قمشهای اصفهانی متخلص به صهبا در حدود سال 1202 ش (1241 ق) در قمشه اصفهان به دنیا آمد و مقدمات علوم را در همانجا فراگرفت. سپس برای تکمیل معلومات به اصفهان رفت و در محضر بزرگانی همچون حاج ملا محمد جعفر لاهیجی، میرزا حسن نوری، آقاسید رضی لاهیجی به مدارج والایی در عرفان، فلسفه و حکمت دست یافت. حکیم قمشهای پس از آن در اصفهان به تدریس کتب عرفانی پرداخت و در اواخر عمر در مدرسه صدر تهران مشغول تدریس بود. او در تدریس شرح فصوص الحکم، شرح اشارات و اسفار ملاصدرا، یگانه روزگار بود و شاگردان فاضلی در محضرش پرورش یافتند که حکمایی همچون میرزا ابوالفضل کلانتری، میرزاجهانگیز خان قشقایی، میرزا عبدالله ریاضی، میرزا هاشم اشکوری، شیخ علی نوری، شیخ محمد بروجردي، میرشهابالدین تبریزی، ملاعلی سمناي و میرزا علی محمد اصفهانی از زمره آنانند که همگی بر شاگردی این عارف وارسته و حکیم برجسته افتخار می‌کردند. این حکیم بزرگوار که معاصر ملاهادی سبزواری فیلسوف شهیر آن دوران بود، سرانجام در هفدهم مهرماه 1267 ش برابر با اول صفر 1306 ق در حدود 65 سالگی در تهران درگذشت و در قبرستان ابن بابویه در ری مدفون شد. الاسفار الاربعه و تحقیقها، حاشیه اسفار ملاصدرا و حاشیه بر شرح تمهید القواعد از جمله آثار اوست.

درگذشت نویسنده، محقق و مترجم معاصر، استاد "محمد ابراهیم آیتی" (1343 ش) دکتر محمد ابراهیم آیتی بیرجندی در سال 1293 ش در گازار از توابع بیرجند در استان خراسان به دنیا آمد. وی از کودکی به فراگیری علم روی آورد و در گازار، بیرجند و مشهد، علوم قدیم را آموخت. ایشان در مشهد از محضر استادانی همچون ادیب نیشابوری، شیخ هاشم قزوینی و شیخ مجتبی قزوینی بهره برد و در طول دهه 1320 در بیرجند به وعظ و تدریس اشتغال داشت. دکتر آیتی سپس راهی تهران شد و از دانشکده معقول و منقول دانشگاه تهران در رشته فلسفه اسلامی درجه دکترا گرفت. پس از آن در همین دانشکده به تدریس روی آورد و سالیانی به این کار مشغول بود. او یکی از روحانیان آگاه به زمان خود و از جمله همفکران حضرات آیات سید محمود طالقانی و استاد شهید مرتضی مطهری بود و در انتشار نشریه گفتار ماه، نقش موثری ایفا کرد. از این محقق برجسته آثار متعددی برجای مانده که تألیف سرمایه سخن، گفتار عاشورا، تاریخ پیامبر اسلام، تصحیح تفسیر شریف لاهیجی، ترجمه افکار جاوید محمد(ص) و آیین اسلام از آن گروه‌اند. دکتر محمد ابراهیم آیتی سرانجام در 17 مهر 1343 ش بر اثر سانحه اتومبیل در پنجاه سالگی درگذشت.

تنفیذ حکم اولین دوره ریاست جمهوری آیت الله "خامنه ای" از سوی "امام خمینی" (1360 ش) سومین دوره انتخابات ریاست جمهوری نیز در شرایطی برگزار شد که کشور در اوج بحران سیاسی قرار داشت. تداوم جنگ تحمیلی و نیاز نیروهای جبهه به حمایت های لجستیکی، انسانی و همچنین تشدید ترورهای کور منافقین علیه مردم عادی کوچه و بازار دو بحران عمده کشور بود. نامزدهای این دوره از انتخابات عبارت بودند از: آیت الله سید علی خامنه‌ای، سید علی اکبر پرورش، حسن غفوری فرد و سید رضا زواره‌ای. آیت الله خامنه ای در این انتخابات که دهم مهر 1360 برگزار شد، در شرایطی به پیروزی رسید که 3 ماه پیش از آن خود در مسجد ابوذر تهران مورد سوء قصد عوامل سازمان مجاهدین خلق قرار گرفته و از ناحیه دست و سینه به شدت مجروح شده بود. وی در این انتخابات توانست از مجموع 16/8 میلیون رأی مأخوذه، بیش از 16 میلیون رای را از آن خود سازد و بالاترین درصد آرا مردم را در جریان نه مرحله انتخابات ریاست جمهوری به خود اختصاص دهد. آیت الله خامنه‌ای که در سالهای پس از پیروزی انقلاب مسؤولیتهایی چون عضویت در شورای انقلاب، نمایندگی امام در شورایعالی دفاع، امامت جمعه تهران و نمایندگی مردم تهران در مجلس شورای اسلامی را بر عهده داشت، دو دوره چهار ساله در سمت ریاست جمهوری خدمت کرد.

وفات عالم و محدث شهیر شیعه "سید رضی" گردآورنده ی نهج البلاغه (406 ق) محمد بن حسین، معروف به سیدرضی در سال 359 قمری دیده به جهان گشود. پدرش ابواحمد حسین بن موسی نام دارد که نسبش با چهار واسطه به امام موسی بن جعفر(ع) می‌رسد. سیدرضی از بزرگان شیعه و دارای مقام و منزلت در دولت بنی‌عباس و دولت آل‌بویه بود و برادرش، سید مرتضی، از بزرگان علما و فقهای شیعه در قرن پنجم هجری قمری و صاحب تألیفات فقهی و اصولی است. سیدرضی از همان اوایل کودکی با اشتیاق فراوان به محضر درس شیخ مفید حاضر شد و به همراه برادر، مراتب ترقی و کمال را پیمود. وی علاوه بر جدیت و پشتکار زیاد، از نبوغ ذاتی و خدادادی برخوردار بود که پیشرفت‌های علمی و ادبی او را سرعت می‌بخشید. سیدرضی از بزرگ‌ترین صاحبان فصاحت و بلاغت بود که از درکی صحیح و ذوقی سلیم بهره داشت. او در 9 سالگی چنان مهارتی در شعر از خود نشان داد که باعث شگفتی همگان گردید. وی در 30 سالگی، کل قرآن را در مدت کوتاهی حفظ نمود. سید، همه‌ی خلفای بنی‌عباس را غاصبان خلافت و ولایت و حکومت اسلامی می‌دانست و با اشعار خود، سعی در بیان حقایق و طرح عقاید انقلابی خود داشت. او در

کنار فعالیت‌های سیاسی، به تدریس و تالیف همت گماشت و شاگردانی فاضل و آثاری ماندگار از خود به جای گذاشته است. شیخ طوسی، مفید نیشابوری، مهیار دیلمی و ابوالحسن هاشمی و... از شاگردان سیدرضی هستند. معانی القرآن، تلخیص التبیان عن مجازات القرآن از جمله تالیفات اوست. شریف رضی در اقدامی بی‌نظیر، کلمات، خطابه‌ها، نامه‌ها و مواظ امام علی(ع) را گردآوری کرد و با نام "نهج البلاغه" به جامعه‌ی بشری اهدا نمود. سیدرضی اولین کسی است که مکانی برای تحصیل طلاب علوم دینی تهیه کرد و آن را دارالعلم نامید. سیدرضی از جمله علمای جامع شیعه است که در زمینه‌های مختلف علمی و اسلامی، مجتهد مسلم و صاحب نظر بود و در شعر و ادبیات عربی، هم‌اورد نداشت. سرانجام، سیدرضی این عالم شهیر اسلامی در محرم سال 406 قمری در 47 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. بدن پاک سید را پس از تشییعی با شکوه در منزلش به امانت به خاک سپرده و بعدها به حرم امام حسین(ع) در کربلا منتقل کردند.

افتتاح دانشگاه سوربن فرانسه در پاریس (1256م) بنیان‌گذار مرکز علمی سوربن، روبرت دو سوربن، کشیش دربار لویی نهم بود. او آرزو داشت که مؤسسه‌ای ویژه برای دانشجویان فقیر دایر کند تا آنان بتوانند در آن، علم الهی بیاموزند. و به تبلیغ مسیحیت بپردازند. از این رو، مرکز علمی سوربن در هشتم اکتبر 1256م در پاریس افتتاح شد و از آن پس، برای اخذ تصمیم در مسائل دینی و علوم الهی به این مرکز و اساتید آن مراجعه می‌شد. از 1554م، سوربن محل مباحثات و مشاوره‌های عمومی دانشکده علوم گردید. فعالیت دانشگاه سوربن به عنوان یکی از قدیمی‌ترین و معتبرترین دانشگاه‌های جهان به تدریج گسترش یافت و رشته‌های گوناگون علمی در آن دایر شد. این مدرسه اینک محل دروس دانشکده‌های ادبیات و علوم دانشگاهی پاریس می‌باشد.

آغاز "جنگ بالکان" با شرکت بلغارستان، صربستان و یونان علیه عثمانی (1911م) امپراتوری عثمانی در طی سال‌های متوالی، قسمت‌های وسیعی از غرب آسیا، شمال آفریقا و شرق اروپا را تحت سیطره خود قرار داده و به قلمرو خود افزوده بود. در این میان زمره‌های استقلال‌طلبی کشورهای تحت سلطه باعث بروز درگیری‌هایی می‌شد که جنگ‌های بالکان یکی از آن موارد بود. علت اصلی جنگ اول بالکان که در 8 اکتبر 1911 به وقوع پیوست، خودداری امپراتوری عثمانی نسبت به اعطای آزادی و استقلال به کشورهای صربستان، بلغارستان، یونان و مونته‌نگرو بود. از این جهت این کشورها با تهاجمی سراسری، نیروهای عثمانی را از تمام متصرفات اروپایی آن‌ها به جز قسطنطنیه (استانبول امروزی) بیرون راندند. اما نتیجه این جنگ برای صربستان ناخوشایند بود، چرا که با تأسیس کشور مستقل آلبانی، صربستان از دریای آدریاتیک جدا شد. لذا از بلغارستان و آذربایجان قسمت عمده‌ای از خاک مقدونیه را خواستار شد و این امر، جنگ دوم بالکان را در سال 1913م به وجود آورد. در جنگ اول بالکان، رومانی، یونان و عثمانی برضد بلغارستان به صربستان پیوستند و بلغارستان را به شکست کشاندند. در نهایت و پس از جنگ، پیمان بخارست منعقد شد که به موجب آن، سرزمین‌های بلغارستان تحت سلطه نیروهای مهاجم قرار گرفت. جنگ‌های بالکان که در سوم دسامبر 1911م پایان یافت، احساسات ناسیونالیستی و ملی‌گرایانه را به شدت افزایش داد و راه را برای جنگ خانمان‌سوز و جهانی اول در سال‌های بعد فراهم نمود.